

ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ ЗА БОЛНИЧНА И ИЗВЪНБОЛНИЧНА ПОМОЩ И ЗДРАВНИ ЗАВЕДЕНИЯ КЪМ 31.12.2014 ГОДИНА

1. Лечебни заведения и леглови фонд

Към 31.12.2014 г. в страната функционира 349 заведения за болнична помощ с 51 505 легла, от които 323 болници с 48 680 легла (табл. 1).

Заведенията за извънболнична помощ са 1 931 с 956 легла, а другите лечебни и здравни заведения - 145 с 3 160 легла.

1. Лечебни и здравни заведения към 31.12.2014 година

	Заведения	Легла
Лечебни заведения за болнична помощ	349	51505
Болници	323	48680
Многопрофилни болници	176	34543
Специализирани болници	147	14137
Центрове за кожно-венерически заболявания	7	70
Комплексни онкологични центрове	7	1249
Центрове за психично здраве	12	1506
Лечебни заведения за извънболнична помощ	1931	956
Диагностично-консултативни центрове	117	241
Медицински центрове	617	678
Дентални центрове	50	8
Медико-дентални центрове	44	29
Самостоятелни медико-диагностични и медико-технически лаборатории	1103	-
Други лечебни и здравни заведения	145	3160
в т.ч. хосписи	45	959

Заведенията за болнична помощ включват болници, центрове за кожно-венерически заболявания, центрове за психично здраве и комплексни онкологични центрове. В сравнение с 2013 г. нараства и броят на тези заведения (със 7), и легловият им фонд (с 1 983 легла, или 4.0%).

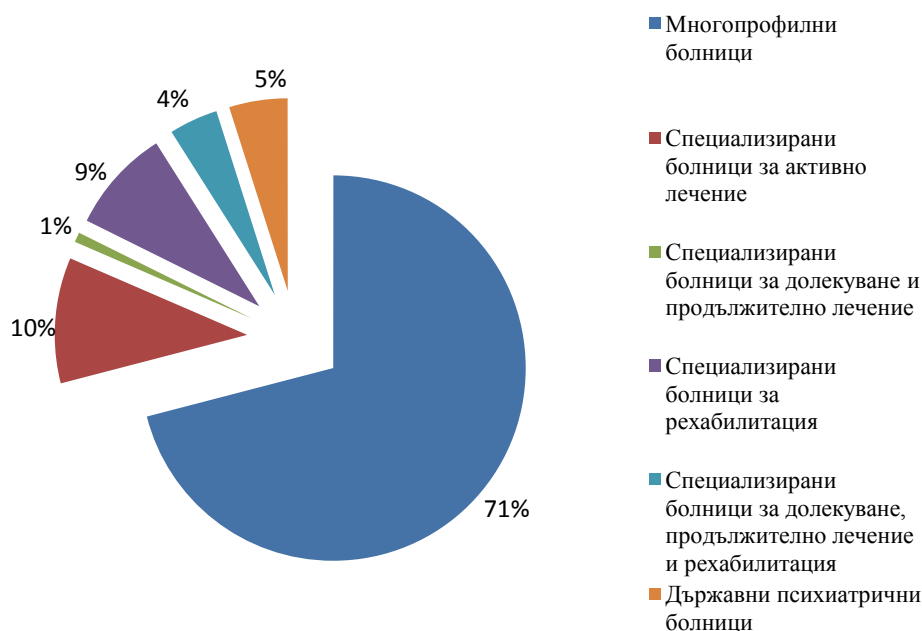
Съгласно Закона за лечебните заведения болниците са многопрофилни и специализирани. Към 31.12.2014 г. **многопрофилните болници** са 176 с 34 543 легла, или в 54.5% от болниците е съсредоточен 71.0% от легловия фонд на всички болници в страната. Легловият фонд в тези заведения варира в широки граници - от 15 до 1 395. Най-голям е делът на многопрофилните болници, които към края на годината разполагат с до 99 легла - 39.8%. От 100 до 299 легла има в 27.3% от многопрофилните болници. С над 500 легла са 7.4% от този вид лечебни заведения.

Към 31.12.2014 г. **специализираните болници** са 147 с 14 137 легла. Разпределението им по видове е следното:

- за активно лечение - 86 с 5 130 легла;
- за долекуване и продължително лечение - 4 с 402 легла;
- за долекуване, продължително лечение и рехабилитация - 18 с 1 987 легла;
- за рехабилитация - 27 с 4 225 легла;
- държавни психиатрични болници - 12 с 2 393 легла.

Фиг. 1. Леглови фонд на болниците към 31.12.2014 г. по видове заведения

Към заведенията за болнична помощ се отнасят и **центровете със стационар** (бивши диспансери), които при регистрацията си като основна дейност са посочили болнична дейност. В края на 2014 г. те са:

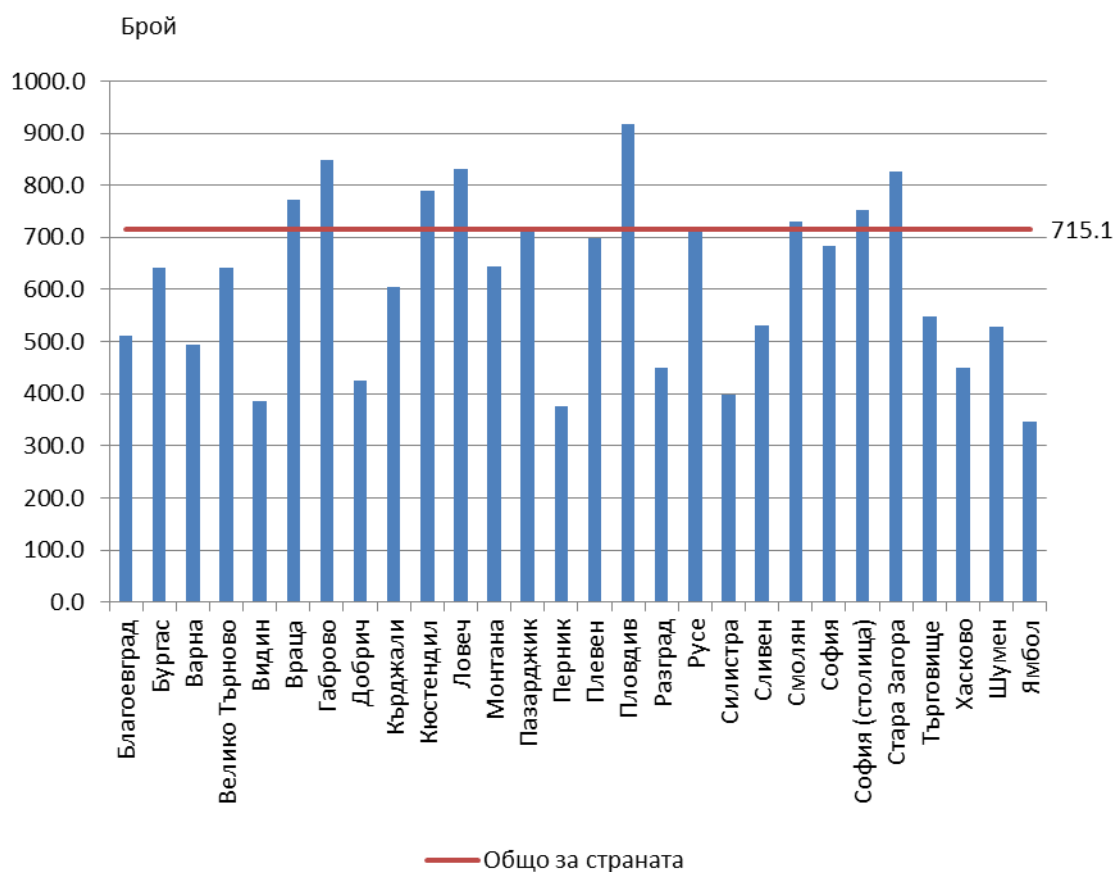
- центрове за кожно-венерически заболявания - 7 заведения със 70 легла;
- комплексни онкологични центрове - 7 с 1 249 легла;
- центрове за психично здраве - 12 с 1 506 легла.

Осигуреността на населението с болнични легла в края на 2014 г. е 715.1 на 100 000 души от населението.

Най-високи са стойностите на показателя в областите Пловдив (917.1 на 100 000 души от населението), Габрово (848.3), Ловеч (830.6) и Стара Загора (826.8), а най-ниски са в областите Ямбол (346.0) и Перник (375.4) (фиг. 2).

Фиг. 2. Осигуреност с болнични легла на 100 000 души от населението към 31.12.2014 г. по области

Към 31.12.2014 г. **заведенията за извънболнична помощ** в страната са 1 931 с 956 легла за краткосрочно наблюдение и престой. В сравнение с 2013 г. броят на тези заведения се увеличава с 2.4%, а броят на леглата в тях намалява с 3.0%.

Към **други лечебни и здравни заведения** се отнасят центрите за спешна медицинска помощ, регионалните здравни инспекции, домовете за медико-социални грижи за деца, хосписите, националните центрове без легла, диализните центрове, както и центрите за трансфузионна хематология. В края на 2014 г. тези заведения са 145 с 3 160 легла, като най-голям е броят на хосписите - 45 с 959 легла.

2. Медицински персонал

В края на 2014 г. на основен трудов договор в лечебните и здравните заведения в страната практикуват 28 842 лекари (табл. 2). Лекарите по дентална медицина са 7 013, като 6 244 от тях имат сключен договор с НЗОК. Медицинските специалисти по здравни грижи, които работят на основен трудов договор в лечебните заведения, са 48 158, от които 31 772 медицински сестри и 3 263 акушерки.

- В заведенията за болнична помощ (болници и центрове със стационар) практикуват 16 103 лекари и 59 лекари по дентална медицина. Медицинските специалисти по здравни грижи са 29 156, от които 20 723 - медицински сестри.
- В заведенията за извънболнична помощ на основен трудов договор работят 10 380 лекари и 6 600 лекари по дентална медицина. Тук се включват и всички лекари (7 194) и лекари по дентална медицина (6 244), които работят в индивидуални и групови практики по договор с НЗОК. От другите заведения за доболнична помощ най-голям е делът на лекарите, работещи на основен трудов договор в диагностично-консултативните центрове (1 426) и медицинските центрове (1 407).
- В други лечебни и здравни заведения (вкл. детски ясли и кабинети в училища) към 31.12.2014 г. на основен трудов договор работят 2 359 лекари и 354 лекари по дентална медицина.

2. Медицински персонал

	2012	2013	2014	2012	2013	2014
	брой			на 10 000 души от населението		
Лекари	28643	28937	28842	39.3	39.9	40.0
Лекари по дентална медицина	6706	7247	7013	9.2	10.0	9.7
Медицински специалисти по здравни грижи	47806	48463	48158	65.6	66.9	66.9
в това число:						
Акушерки	3291	3276	3263	4.5	4.5	4.5
Медицински сестри	32059	32455	31772	44.0	44.8	44.1
Население						
На един лекар	254	250	250	x	x	x
На един лекар по дентална медицина	1086	1000	1027	x	x	x

Практикуващи лекари по пол и възраст

Към 31.12.2014 г. разпределението на практикуващите лекари по пол и възраст е следното:

- Мъже са 12 827 (44.5%), жени - 16 015 (55.5%).
- Най-голям е дялът на лекарите във възрастовата група 45 - 54 години - 10 301, или 35.7%.
- Младите практикуващи лекари на възраст до 35 години са 2 356, или 8.2%, а най-възрастните (на 65 и повече години) - 3 557, или 12.3%.

3. Практикуващи лекари по пол и възраст към 31.12.2014 година

Възраст (в навършени години)	Общо		Мъже		Жени	
	брой	относителен дял	брой	относителен дял	брой	относителен дял
Общо	28842	100.0	12827	100.0	16015	100.0
До 35	2356	8.2	1092	8.5	1264	7.9
35 - 44	4022	13.9	1735	13.5	2287	14.3
45 - 54	10301	35.7	4801	37.4	5500	34.3
55 - 64	8606	29.8	3551	27.7	5055	31.6
65 и повече	3557	12.3	1648	12.8	1909	11.9

Лекари по специалности

В структурата на лекарите по специалности¹ най-голям е дялът на общопрактикуващите лекари - 4 525, или 15.7% от всички лекари в страната, следвани от: Анестезиология и интензивно лечение - 1 548 (5.4%), Педиатрия - 1 459 (5.1%), Акушерство и гинекология - 1 449 (5.0%), и Хирургия - 1 426 (4.9%).

Осигуреност с лекари

Осигуреността с лекари в края на 2014 г. общо за страната е 40.0 на 10 000 души от населението, а с лекари по дентална медицина - 9.7 на 10 000 души от населението.

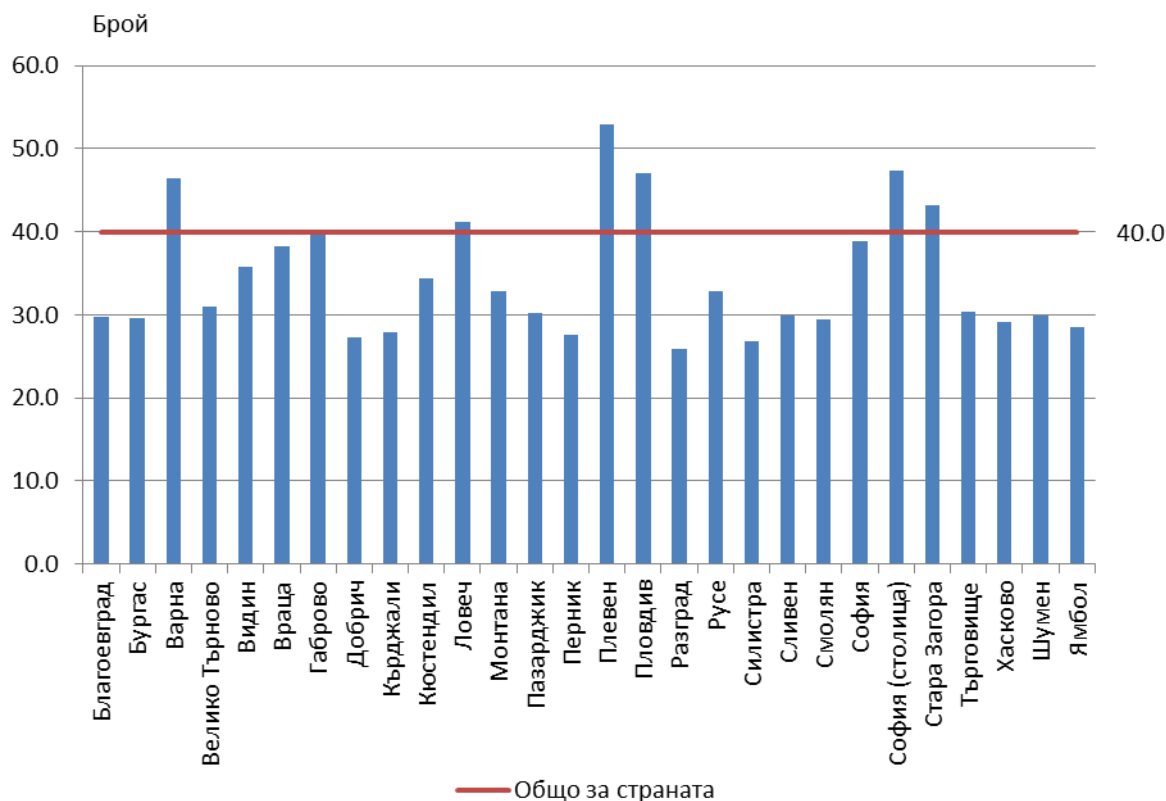
Осигуреността на населението с лекари по области варира от 26.0 до 52.9 на 10 000 души, като най-висока е тя в областите, в чиито центрове има медицински университети и университетски болници (фиг. 3). Стойности над този за страната има показателят в областите Плевен (52.9 на 10 000 души от населението), София (столица) (47.3), Пловдив (47.1), Варна (46.4), Стара Загора (43.2) и Ловеч (41.2).

Най-нисък е показателят за областите Разград (26.0 на 10 000 души от населението), Силистра (26.9), Добрич (27.2) и Перник (27.6) (фиг. 2).

¹ Разпределението на лекарите по специалности се отнася до практикуваната специалност.

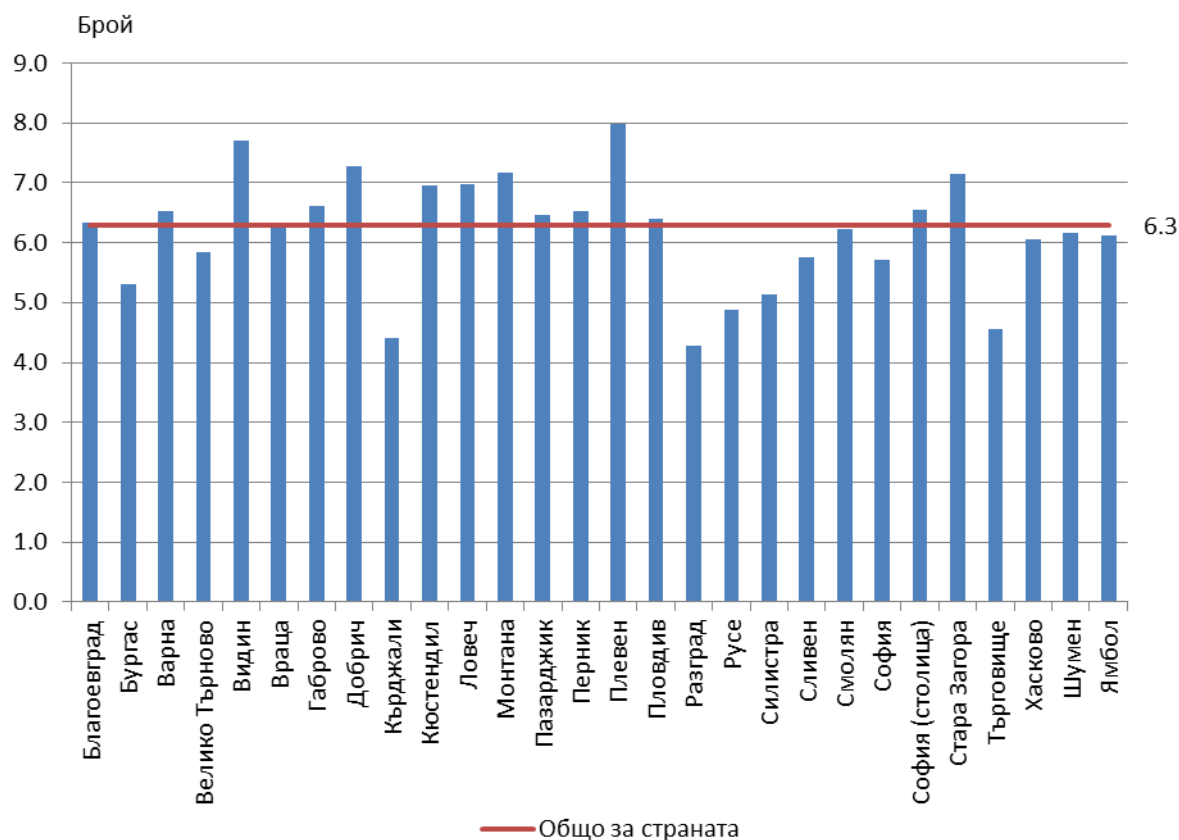
Фиг. 3. Осигуреност с лекари на 10 000 души от населението към 31.12.2014 г. по области

Осигуреността с общопрактикуващи лекари за страната е 6.3 на 10 000 души от населението. Най-висок е показателят за областите Плевен (8.0 на 10 000 души), Видин (7.7), Добрич (7.3), Монтана (7.2) и Стара Загора (7.1). Най-ниска е осигуреността на населението с общопрактикуващи лекари в областите Разград (4.3 на 10 000 души от населението), Кърджали (4.4) и Търговище (4.6) (фиг. 4).

Фиг. 4. Осигуреност с общопрактикуващи лекари на 10 000 души от населението към 31.12.2014 г. по области

Методологични бележки

Статистическото изследване на лечебните и здравните заведения осигурява информация за здравната мрежа по видове лечебни и здравни заведения и териториалното им разпределение, както и за медицинския персонал по специалности и категории. Методологията на изследването е в съответствие с методологическите указания на Евростат за практикуващите медицински специалисти.

Данните от изследването се отнасят към 31.12. на съответната година. Легловият фонд включва броя на действително разкритите и временно закритите за срок по-малък от шест месеца легла, но не включва временно разкритите легла.

При анализ на данните за здравната мрежа трябва да се има предвид, че броят на заведенията и легловият фонд се променят не само в резултат на разкриване и закриване на заведения, но и поради промени, свързани с преобразуване на заведенията от един вид в друг или обединяване на заведения.

При анализиране на данните за осигуреност на населението с медицинска помощ по области трябва да се имат предвид специфичните особености на медицинското обслужване. Лечебните заведения не са свързани пряко само с обслужването на населението на едно населено място или община и достъпът до медицинска помощ е свободен. Голяма част от заведенията обслужват населението на една област или група общини, а специализираните заведения обслужват населението на няколко области. Заведенията с национален обхват независимо от тяхното местонамиране обслужват населението на цялата страна.

В броя на медицинския персонал (физически лица) се включват практикуващите в лечебните и здравните заведения независимо от ведомствената им подчиненост. Не са включени данни за работещите извън страната медицински специалисти и за тези, които не работят непосредствено в лечебните заведения - например във фармацевтичната промишленост.

Разпределението на лекарите по специалности е в съответствие с Наредба № 34 на Министерството на здравеопазването (ДВ, бр. 7 от 2007 г.) и се отнася до практикуваната специалност.

Показателите за осигуреност на населението с болнични легла и с медицински специалисти са изчислени с броя на населението в края на годината.

Данните за здравната мрежа са разработени на национално, областно и общинско ниво, а за практикуващите медицински специалисти по специалности - на национално и областно ниво.

Повече информация и данни от изследването „Лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ и здравни заведения“ могат да се намерят на сайта на НСИ, раздел „Здравеопазване“ - www.nsi.bg.